

Szabó Gergely – Történeti megismerés, alternatív őstörténetek (absztrakt)

Kulcsszavak: *alternatív őstörténet, kulturális emlékezet, turáni gondolat*

Egy nép, etnikai csoport őstörténete alatt azt a szakaszt, időperiódust értjük, amely kapcsán nem állnak rendelkezésünkre írott források. Talán ez okozhatja azt, hogy ez az a témakör, amely kapcsán a legtöbb alternatív, sokszor szakmán kívüliek által megalkotott, abszolút igazságként retorizált elmélet kerül napvilágra.

Korábbi előadásaimban már foglalkoztam részletesebben a XX. század első felében létező *Turáni Társaság* történetével, főként annak tudományszervező tevékenységével. Most azonban érdeklődésem a különböző (hivatásos történészek által nem elfogadott) őstörténeti koncepciók történelemelméleti megközelítésére irányult. Jelen kutatás figyelmének középpontjában XX. századi szövegek állnak, a *Turáni Társaság* korai kiadványai mellett Baráthosi Balogh Benedek és Badinyi Jós Ferenc egyes könyvei.

A mostani előadásom fő kérdései közé a következő problémafelvetések tartoznak: Hogyan kapcsolódik össze egy tetszetősebb nemzeti múlt őstörténetre való visszavetítése s az együvé tartozás identitáskonstrukciója? Milyen retorikai-nyelvi eszközöket, érveket alkalmaznak a szerzők saját eredetkoncepciójuk elfogadtatására, legitimálására? Lehetséges-e ezen alternatív őstörténetek értelmezése a kulturális emlékezet továbbhagyományozódásaképp? A *Turáni Társaság* alapvetése, a „*turáni gondolat*” egy néprokonsági megállapítás volt, amely szerint a magyarság és Ázsia különböző népei (a finnugor nyelvű népektől a koreaiakig) ugyanazon turáni fajból váltak szét. Így az is fontos részét képezi a vizsgálatnak, hogy változik-e a műltszemlélete a különböző elemzett szövegeknek abban a tekintetben, hogy kivel vélnek nyelv- és néprokonságot felismerni.

Kutatási témám interdiszciplináris. A történelemelméleti alapvetések mellett előadásomban alkalmazni fogok kultúra- és nyelvtudományi fogalmakat is. Céлом az, hogy bemutassak egy olyan elméleti koncepciót, amellyel a tudományosságon kívül rekedő, ámbar történeti múlttal foglalkozó elgondolásokat a történeti megismerés felől tudjuk értelmezni.